

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 10C/26/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114202270
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavel Rohárik
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2017:6114202270.18

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica vo veci navrhovateľky maloletej S. Ž., I.. XX. I. XXXX, Z. Z. Z., G. X, zastúpenej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, ČSA 7, dieťa matky S. Ž., I.. XX. T. XXXX, Z. Z., G. X, zastúpenej JUDr. Martinou Slosiarikovou, advokátkou, Banská Bystrica, Jelšová 2, proti odporcovi J. V., I.. X. W. XXXX, K. W. XXX (ďalej aj „otec“), o určenie otcovstva a úpravu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

Súd navrhovateľke náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

Otec **j e p o v i n n ý** nahradiť matke trovy konania v sume 298,32 Eur na účet jej právnej zástupkyne v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Otec **j e p o v i n n ý** nahradiť Slovenskej republike, za ktorú koná Okresný súd Banská Bystrica, 975 59 Banská Bystrica, Skuteckého 28, IČO: 00 165 735, trovy konania v sume 495,49 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom č. k. 10C/26/2014-250 zo dňa 17. mája 2016 určil tunajší súd, že odporca je otcom navrhovateľky, zveril navrhovateľku do osobnej starostlivosti matky, zaviazal otca (odporcu) prispievať na výživu navrhovateľky v sume 150 Eur mesačne, určil splátky dlžného výživného a zaviazal otca na úhradu pomernej časti nákladov detskej výbavičky v sume 150 Eur matke. Súd rozhodol, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej v zmysle § 151 ods. 3 OSP účinného v čase vydania rozhodnutia. Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie otca rozsudkom č. k. 17Co/318/2016-287 zo dňa 28. septembra 2016 rozsudok tunajšieho súdu potvrdil vo výrokoch o určení výživného, dlžného výživného a nákladov detskej výbavičky. O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že priznal nárok na plnú náhradu trov navrhovateľke voči otcovi.

2. Podľa § 52 CMP, Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

3. Podľa § 53 CMP, V konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať.

4. Podľa § 55 CMP, Súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

5. Podľa § 58 CMP, O nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

6. Keďže tunajší súd rozhodol, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, rozhoduje súd o trovách celého konania týmto uznesením. Hoci sa konanie začalo dňa 4. februára 2014 za účinnosti OSP, na rozhodnutie o trovách konania súd aplikuje ustanovenia CMP (ktoré v súčasnosti upravuje konanie o určenie rodičovstva a o úprave rodičovských práv a povinností) v zmysle prechodného ustanovenia § 395 ods. 1 CMP. Podľa § 58 CMP rozhoduje súd o nároku na náhradu trov ako aj o ich výške súčasne jedným rozhodnutím. Výnimkou v predmetnej veci je rozhodnutie o trovách odvolacieho konania v časti výživného, kde o nároku na náhradu konania trov konania medzi navrhovateľkou a otcom rozhodol krajský súd, pričom tunajší súd je týmto rozhodnutím viazaný a rozhodne len o výške týchto trov.

7. V mimosporových konaniach (konaniach upravených v ustanoveniach CMP) platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania vyjadrená v § 52 CMP. Táto zásada môže byť prelomená podľa § 53 CMP v konaní vo veciach určenia rodičovstva, kde súd môže priznať náhradu trov konania úspešným účastníkom proti tým, ktorí v konaní úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať. Druhou výnimkou z vyššie uvedeného pravidla je ustanovenie § 55 CMP, podľa ktorého je možné náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Túto výnimku možno uplatniť vo všetkých typoch konania podľa ustanovení CMP s tým, že jediným kritériom je spravodlivosť s ohľadom na okolnosti prípadu. Na uplatnenie tejto výnimky teda nie je predpokladom úspech účastníka. Spravidla pôjde o konania, kde o procesnom úspechu, či neúspechu vzhľadom na charakter predmetu konania ani nemožno uvažovať.

8. V predmetnej veci súd prejednal dve samostatné konania spojené zo zákona (podľa § 113 ods. 2 OSP účinného v čase začatia konania), a to určenie otcovstva k navrhovateľke a o výchove a výžive navrhovateľky.

9. V konaní o určenie otcovstva možno skonštatovať úspech navrhovateľky, ktorá sa domohla určenia otcovstva voči odporcovi. Súd preto skúmal, či možno náhradu trov konania od odporcu voči navrhovateľke spravodlivo požadovať. Konaniu v predmetnej veci predchádzalo konanie na tunajšom súde č. k. 31Po/6/2013 o určení otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov. V uvedenom konaní odporca neuznal otcovstvo dobrovoľne, a preto navrhovateľke neostala iná možnosť ako obrátiť sa s návrhom na určenie otcovstva na súd. Preto má súd za to, že pokiaľ sa navrhovateľka musela domôcť určenia otcovstva len súdnou cestou pre odmietavý postoj odporcu a v tejto súvislosti vynaložila nejaké trovy, je spravodlivé, aby jej ich nahradil odporca. Popri navrhovateľke vystupovala v konaní ako vedľajšia účastníčka na jej strane aj jej matka. Podľa právnej úpravy vedľajšieho účastníctva upravenej v ustanovení § 93 OSP účinného v čase rozhodnutia súdu o určení otcovstva, má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako „hlavný“ účastník a zdieľa aj úspech, či neúspech toho účastníka, na strane ktorého vystupuje. Preto má aj matka ako vedľajší účastník na strane navrhovateľky taktiež nárok na náhradu trov konania od odporcu. Určenie otcovstva je aj v záujme matky a je teda aj jej úspechom, keďže bez tohto určenia by nemohlo prebehnúť konanie o výchove a výžive navrhovateľky a matka by musela aj naďalej (ako to robila do určenia otcovstva) znášať všetky výdavky na výchovu a výživu maloletej sama. Keďže odporca otcovstvo dobrovoľne neuznal, mohla sa matka uvedených nárokov domôcť len súdnou cestou. Je preto spravodlivé, pokiaľ matka vynaložila v konaní nejaké trovy, aby jej tieto trovy nahradil odporca. Preto súd uzatvára, že v prípade konania o určenia otcovstva má plný nárok na náhradu trov konania navrhovateľka a matka voči odporcovi.

10. Súd ďalej skúmal, či je v konaní o výchove a výžive navrhovateľky s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé, aby niektorý z účastníkov nahradil trovy inému účastníkovi. Podobne ako v konaní o určení otcovstva sa navrhovateľka nemohla bez rozhodnutia súdu domôcť určenia výživného od otca, keďže toto konanie bolo viazané na určenie otcovstva. Pre odmietavý postoj otca priznať svoje otcovstvo a nutnosť súdneho konania považuje súd za spravodlivé, ak otec nahradí navrhovateľke prípadné trovy konania, ktoré jej mohli vzniknúť. Ako už súd vyššie uviedol, trovy odvolacieho konania v tejto časti priznal navrhovateľke od otca krajský súd, preto súd rozhodol, že navrhovateľka má nárok na náhradu trov prvostupňového konania. Súd zároveň považoval za spravodlivé, aby otec nahradil trovy konania o výchove a výžive navrhovateľky aj matke, keďže táto doposiaľ znášala všetky náklady na výchovu a výživu navrhovateľky sama a otec sa na nákladoch ani na samotnej výchove navrhovateľky nepodieľal. Nutnosť konania vyvolal práve jeho odmietavý postoj skonštatovaný vyššie, ktorý vyvolal nutnosť súdneho konania. Iným spôsobom ako súdnou cestou by v danom prípade k úprave rodičovských práv a povinností nedošlo.

11. Súd sa ďalej zaoberal výškou trov konania. Navrhovateľka si náhradu trov konania neuplatnila, ani zo spisu nevyplýva, že by jej nejaké trovy v konaní vznikli. Preto súd, konštatujúc nárok na náhradu trov konania zo strany odporcu, rozhodol, že navrhovateľke náhradu trov konania nepriznáva.

12. Pokiaľ ide o matku, táto si uplatnila trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia v sume 223,74 Eur za prvostupňové konanie a 74,58 Eur za odvolacie konanie. Súd priznal matke náhradu trov konania od odporcu za 4 úkony právnej služby: prevzatie a príprava vecí (28. januára 2016), vyjadrenie vo veci samej (30. marca 2016), účasť na pojednávaní (5. apríla 2016) a vyjadrenie k odvolaniu otca (9. júna 2016) v sume 4-krát po 66 Eur a 4 režijné paušály po 8,58 Eur, spolu v sume 298,32 Eur. Súd pri určení výšky odmeny vychádzal z ustanovenia § 11 ods. 1 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. a priznal ho vo výške 1/13 výpočtového základu (ktorá pre rok 2016 predstavovala sumu 66 Eur), pretože hodnotu prejednávanej veci nie je možné vyjadriť v peniazoch.

13. Súd zároveň rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania štátu, ktorý v konaní vystupoval do 1. júla 2016 ako účastník podľa § 94 ods. 4 OSP v časti, v ktorej súd hradil trovy konania zo svojich rozpočtových prostriedkov. Za štát v súlade s ustanovením § 94 ods. 4 OSP konal Okresný súd Banská Bystrica. Pokiaľ by súd o trovách štátu nerozhodol, bolo by to v rozpore s princípom právnej istoty, princípom legitímnych očakávaní a zásadou zákazu retroaktivity. Štát do zmeny právnej úpravy s účinnosťou k 1. júlu 2016 v konaní vynaložil trovy, pričom mohol podľa v tom čase platnej právnej úpravy legitímne očakávať, že podľa výsledku konania mu bude od jednej zo strán priznaná ich náhrada (§ 148 ods. 1 OSP). Zmena zákona, ktorou k 1. júlu 2016 zanikla jeho účasť v konaní, nemôže pôsobiť na štát spätne v tom zmysle, že nebude rozhodnuté o jeho nároku na náhradu trov konania vynaložených do zániku jeho účasti v konaní. Štát v tomto prípade nevystupoval v mocenskej pozícii, ale podľa zákona výslovne v pozícii účastníka konania (strany), a preto mu musí byť poskytnutá rovnaká ochrana jeho práv ako ktorejkoľvek inej strane. Na rozhodnutie o trovách štátu aplikoval súd za použitia analógie (čl. 4 ods. 1 CSP) ustanovenie § 259 CSP a priznal štátu nárok na náhradu trov konania ako keby išlo o inú osobu, ktorej vznikli výdavky v súvislosti s dokazovaním. Štát v konaní vynaložil trovy na znalecké dokazovanie spočívajúce v preddavku na znalečné v sume 330 Eur vyplatené znalkyni na základe uznesenia č. k. 10C/26/2014-52 zo dňa 16. júla 2014 a znalečné v sume 164,78 Eur vyplatené znalkyni v zmysle uznesenia č. k. 10C/26/2014-112 zo dňa 17. februára 2015 ako aj trovy dôkazu - poskytnutie informácie o hypotekárnom úvere otca vyplatené Slovenskej sporiteľni, a.s. v sume 0,71 Eur v zmysle uznesenia č. k. 10C/26/2014-218 zo dňa 28. januára 2016. Keďže súd už vyššie skonštatoval, že vo vzťahu k ostatným účastníkom konania (navrhovateľke a matke) je spravodlivé, aby trovy konania nahradil otec, ktorý nutnosť konania vyvolal, je potom spravodlivé aj to, aby otec nahradil vynaložené trovy štátu. Aj trovy štátu vznikli z dôvodu odmietavého postoja otca uznať otcovstvo k navrhovateľke a bez tohto postoja by žiadne trovy štátu nevznikli. Preto súd priznal štátu trovy v plnom rozsahu spolu v sume 495,49 Eur od otca.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Banskej Bystrici prostredníctvom Okresného súdu Banská Bystrica písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, vedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).